

Ierīkoti hibrīdās apses mēslošanas pilotizmēģinājumi

Šā gada maijā tika ierīkoti divi hibrīdās apses stādījumu objekti Ķeguma un Mārupes novadā. Ķeguma novadā ierīkots hibrīdās apses stādījums, izmantojot dažāda veida mēslojumu (koksnes pelni, notekūdeņu dūņas, koksnes pelni un notekūdeņu dūņu maisījums, kā arī digestāts), savukārt, Mārupes novadā koksnes pelni, notekūdeņu dūņas, koksnes pelni un notekūdeņu dūņu maisījums. Salīdzināšanai tika ierīkots kontroles variants, lai parādītu mēslojuma ietekmei uz stādmateriāla attīstību. Mēslojums tika iestrādāts stādīvietā, stāda sakņu attīstības zonā (1.att.).

1. attēls stādījuma ierīkošana 2010. gada pavasarī.

Ierīkotajos eksperimentos Ķeguma un Mārupes novadā ir nepieciešama stādu aizsardzība pret dzīvniekiem. Lai pasargātu un saglabātu ierīkotos eksperimentus no dzīvnieku bojājumiem ir nepieciešami aizsardzības pasākumi. Aizsardzībai pret dzīvnieku bojājumiem ir izmantojami dažādi aizsardzības līdzekļi, piemēram, visādu veidu repelenti. Praksē pierādās, ka repelentu pielietošanai ir dažādi trūkumi (jāuzklāj sausā laikā, daži repelenti noteiktā laika posmā zaudē savu funkciju), tāpēc vispiemērotākais veids, kā pasargāt stādus no dzīvnieku postījumiem ir stādu aizsardzības tīkls. Šāds tīkls veic ilgstoši savu funkciju, pasargā no lielajiem pārnadžiem un mazajiem grauzējiem, nodrošinot pilnvērtīgus apstākļus stāda attīstībai. Atbilstoši katrā stādījuma objektā tika pielietots šāds augu aizsardzības tīkls. Augu aizsardzības tīkls tika uzlikts atsevišķi katram stādam (2. att.), nodrošinot tā saglabāšanu tālākajiem eksperimentiem. Šāds aizsardzības tīkls ir videi draudzīgs, jo to ir iespējams izmantot otrreizējai lietošanai. Stādam sasniedzot atbilstošu attīstību, aizsardzības tīkls ir viegli noņemams un uzliekams citiem iestādītajiem stādiem.

2. attēls Stādu aizsardzības tīkls

Aizsardzības tīkls ir izgatavots no plastmasas, augstums 1,20 m un rūtiņas caurmērs $1,2 \times 1,2$ mm. Šāds augstums ir pietiekošs, lai pirmajos attīstības gados pasargātu stādus no meža dzīvnieku postījumiem, un ļautu tam pilnvērtīgi attīstīties.

Stādu aizsardzības tīkls tika uzstādīts oktobra un novembra mēnesī pirms augsnes sasalšanas un sniega uzkrāšanās uz augsnes virskārtas (3. att.). Ķeguma novadā ierīkotajā hibrīdapšu eksperimentālajā stādījumā, kur tika izmantoti dažāda mēslojuma veidi, kopskaitā tika uzstādīti 375 stādu aizsardzības tīkli, savukārt Mārupes novadā attiecīgi 100.

a) Pirms sniega uzkrāšanās un augsnes sasalšanas   b) Pēc sniega uzkrāšanās un augsnes sasalšanas
3. attēls Eksperimenta stādījumu Ķeguma novadā pirms un pēc aizsardzības tīkla uzstādīšanas

Lai augu aizsardzības tīkls stāvētu vertikālā virzienā, un veiktu savas funkcijās, tika veikti nostiprināšanas darbi. Attiecīgi katrs augu aizsardzības tīkls tika piestiprināts pie stigmietņa ($25 \times 50 \times 1100$ mm), nodrošinot tā stabilitāti, pasargājot no apgāšanās spēcīga vēja laikā, kā arī dzīvnieku pārvietošanās rezultātā.

Par pirmajiem rezultātiem un augšanas gais atšķirībām tiks ziņots LU 69. zinātniskā konferences Dendroekoloģijas sekcijā ziņojumā "Hibrīdās apses augšanas gaitas sākotnējais attīstības izvērtējums lauksaimniecības zemju apmežojumos dažādu mēslojumu ietekmes rezultātā" /Autori: Dagnija Lazdiņa, Andis Bārdulis, Arta Bārdule, Jeļena Stola, Jānis Liepiņš/

**Pārskats par pirmajā darba periodā paveikto.
Toms Zālītis, Dagnija Lazdiņa**

2010.gada aprīlī-maijā Rojas novada Pūrciemā, īpašumā „Baltpļava” 1 ha platībā tika ierīkota enerģētiskās koksnes plantācija. Par stādmateriālu tika izmantoti selekcijas ceļā uzlaboti vietējie (*Salix burjatica*), kā arī vietējos apstākļos līdz šim retāk pārbaudīti kārkļu kloni. Klonu izvietojums eksperimentā pārskatāmi redzams 1.tabulā.

Augsnes sagatavošana veikta ar traktoru 2010.gada agrā pavasarī. Stādot ievērots starpvagu attālums 2 metri, katrā dubult vagā stādi izstādīti 30 cm attālumā viens no otra divās rindās (60 cm).

Veicot vizuālu stādījumu novērtējumu 2010.gada vasarā, kā arī divreiz izpļaujot starpvagas, secināms, ka stādu apsākņošanās ir noritējusi veiksmīgi un eksperimentā ievērojami tukši laukumi neveidojas. Precīzāku informāciju par eksperimenta rezultātiem būs iespējams gūt 2011.gadā, kad visi kārkļi tiks uzmērīti turpmākai analīzei.

1. tabula
Kārkļu plantācijas Pūrciemā shēma

